

Roslagens östra pastorat
martin.johansson@svenskakyrkan.se

Tillstånd till att smalna av och byta grus på gångar, Frötuna kyrkogård, Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att lämna tillstånd till att smalna av och delvis byta grus på gångar enligt ansökan som inkom till Länsstyrelsen den 20 februari 2025.

Tillståndet har en genomförandetid på två år från dagen för detta beslut.

Villkor

- Arbetet ska följa de handlingar som lämnats in i samband med ansökan. Avvikelse från beslutet kräver ny prövning av Länsstyrelsen.
- Arbetena ska sammanställas i en kortfattad rapport. Rapporten ska innehålla administrativa uppgifter för objektet och ärendet, en kort redogörelse för utförda åtgärder, redovisning av vilka material som använts samt relevant bildmaterial före, under och efter arbetet med bildtext som anger vad bilden visar. Rapporten skickas digitalt till Länsstyrelsen senast 3 månader efter avslutat arbete.
- Tillståndet gäller under nu kända förutsättningar. Om nya omständigheter framkommer ska frågan överlämnas till Länsstyrelsen för ny prövning.

Beskrivning av ärendet

Frötuna kyrkogård omfattas av skydd enligt 4 kap kulturmiljölagen (1988:950) (KML)

Ni har ansökt om tillstånd för att smalna av grusgångar samt byta grus på delar av gångarna på en senare utvidgad del av Frötuna kyrkogård.

När den nya delen på Frötuna kyrkogård anlades på 1990-talet anlades ett grovt grus som ytskikt. Krossmaterialet är ca 8–16 mm och ligger i ett tjockt lager på gångarna. Detta ger att gångarna är svåra att gå på och brister i tillgänglighet. I vård och underhållsplan från 2005 påtalas att det grova materialet är ett problem ur framkomlighetssynpunkt som bör åtgärdas. Gångarna är över 2,5 m breda vilket är bredare än övriga gångar på kyrkogården.

Gångarna görs smalare, ca 1,8 m, för att göra kyrkogården mer enhetlig men även för att minska arbetsinsatsen något vid rensning av ogräs. Vissa gångar har redan förbättrats avseende grusfraktion. Övriga gångar läggs om med ett finare krossmaterial på 0–8 mm, stensmjöl. Detta ytskikt blir hårt packat och lätt att gå på. Befintligt material grävs bort i sektioner och ny yta anläggs. Längst båda sidor av gången läggs ett lager med planteringsjord ca 40 cm brett där rullgräs rullas ut. Övrig yta fylls med ett lager av stensmjöl som packas och komprimeras.

Motivering till beslutet

Ändringen av gångarnas bredd bedöms medföra en sådan väsentlig ändring att det omfattas av tillståndsplikt. Länsstyrelsen bedömer dock att åtgärderna är motiverade och att de inte kommer att påverka kyrkogårdens kulturhistoriska värden negativt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Detta beslut är fattat med stöd av 4 kap 13 § KML.

Information

- Sökanden svarar själv för att alla inblandade i arbetet tar del av villkoren i beslutet.
- Länsstyrelsen vill erinra om att i det fall fornlämning påträffas under arbetets gång ska arbetet i enlighet med 2 kap 10 § i kulturmiljölagen omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet hos Länsstyrelsen.
- Detta beslut innebär endast tillstånd enligt 4 kap. KML. Krävs tillstånd enligt någon annan lag, till exempel plan- och bygglagen, ska detta sökas särskilt.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av antikvarien Lina Karlsson. I den slutliga handläggningen har också antikvarien Maria Legars medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

- Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Riksantikvarieämbetet

Uppsala stift

Byggnadsnämnden i Norrtälje kommun

Stockholms läns museum

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 1194-2025.